

[Transcript] Genstart / Bedste fjender

Den amerikanske udenrigsminister, Anthony Blinken, sidder og lytter os som en artig skoledrilling i folket store halv i Beijing.

Det er et egerfrøgtingydende enormt stort lokale med vækmalerier på bagvæggen og med et enkelt stort bord.

Og Blinken selv er beklimpt ud.

For anden sidder den kinesiske president Xi Jinping og taler for manne til den store delegation.

Det er jo sådan lidt et scenari, der skal forsøge at give indtryk af, at det store bror Xi, der billede amerikanerne om, hvordan det amerikansk kinesiske forhold bør være.

Mødet er det første af sin slags i fem år, og der er meget på spil.

Det er jo hele verden, der kigger med. Der er en risiko for, at de kan rådes ud i en væblich konflikt.

Og det vil helt klart påvirke allersandre.

Woho!

Forholdet er iskult.

Siden den kinesiske spionballong i januar drev ind over USA, har relationen været præget af provokationer og militære omlægninger.

Accusations are flying between the U.S. and China after a dangerous near collision between warships from both sides.

Og selvom denne uges besøg bliver set som en spænkels succes.

I altså når den amerikanske udenrigsminister nærmest ikke at forlade folket store halv før president Joe Biden igen får det iskolde forhold til at slå revner.

Er der noget som helst håb for forbrødring mellem de to supermakter?

Mit navn er Anna Engrisch.

De fleste er jo enige om, at der ikke som sådan kom noget konkret ud af blinkingsmøde i Beijing. Hvorfor er det alligevel så interessant?

Det er jo fordi, at det er verdens i særklasset 2 stærkeste makter, der mødes, når blinkinghandene er på besøg i Beijing.

Og når de to ikke kan finde ud af at have et stabilt forhold til hinanden, så er der rigtig mange, der bekymrede.

Det er jo hele verden, der kigger med for at se, kan de overhovedet finde ud af at føre en anden form for politisk dialog med hinanden?

Andreas Boye forsker ved Dansk Institut for internationale studier.

Med fokus i sær på kinesisk udenrigs- og sikkerhedsbutik.

Har forholdet mellem USA og Kina altid været så betændt som der nu?

Kina som folkrebuling Kina, som jo blev etableret tilbage i 1949.

Det var jo den gang, at det var det rødede Kina med Mao Tung i spidsen.

Og de forsøgte at sprede socialistisk revolution til resten af verden.

Og var, hvad skal vi sige, så hjertet unionens juniopartner, dermed også en fjende af USA under den kolde krig.

Og USA stod i år for kinesiske tropper, millioner af dem på slagmarkeden i Korea.

Og også senere i Vietnam.

Men fra slut halvfjerserne, hvor Deng Xiaoping kommer til i Kina,

og begynder åbne Kine for omverden og sætte gang i de her økonomiske reformer,

der begynder det amerikansk kinesiske forhold langsomt at blive bedre.

Hvis de virksomheder begynder i Stinegrad etablerer sig også i Kina,

[Transcript] Genstart / Bedste fjender

og sammenhandling vokser og man får strategiske partnerskaber med Kina, der er generelt en stor optimism omkring Kinas opstigning.

Og der er forhåbninger til, at Kina ikke bare påbegynder de her økonomiske liberale reformer, men at man hen af vejen også kan se Kina åbne sig politisk, altså fra demokratiske reformer og menneskerettigheder.

Og det er måske det vi synes er lidt naivt i dag, men det var sådan set forhåbningen dengang.

Hvad er det der for alvorlse der er gang i den rivalisering, vi ser nu og de seneste år?

I juli 2018 indleder Trump ambitionen sin hanskrig mod kineserne.

Man kan sige, det der har været den store stabiliserende pele under det amerikansk kinesiske forhold,

det har været det her økonomiske kineser.

Og det har været det her økonomiske kineser,

og da først de begynder og smuler, så er det at tingene begynder at gå ned af bage.

Og så er det, at vi også ser Mike Pence den amerikanske visepresident,

holde en skælsæt det tale på Hotson International,

og så kan vi sige, at det har været den store stabiliserende pele under det amerikansk kinesiske forhold,

det har været det her økonomiske handsamisterings samkefem.

Mike Pence den amerikanske visepresident holde en skælsæt det tale på Hotson Institute.

Og der er han meget klar i mailet, at nu har amerikanerne fået nok,

og nu vil de ikke længere være vidner til, at kineserne fører en selvhævdende politik,

at de undertrykker både hjem og ude,

og så vidersvider den af meget, meget hård kontakt den tale, han holder.

Og der, hvad skal vi sige de fleste enige om, at her står i forhånd et næsten seismisk gifte i amerikansk kinepolitik.

De senere overvirker det jo så, at den linje, der blev lagt allerede her,

bare er blevet tydeligere, tydeligere, tydeligere, altså.

Noget måske siger, at det er kørt fuldstændig af sporad.

Kan du ikke prøve at ramse de begivenheder op, som har forporad forholdet?

Åh ja, der er jo en lang liste, anstrød stene.

Den kinesiske virksomhed Huawei er gennem lang tid blevet beskyndt for spionage.

Udover denne handelskrig, så har vi jo også haft Huawei-problematikken,

hvor USA begynder at sætte spørgsmålstejn ved, om Huawei, den kinesiske tale,

kan være en del af de europæiske og best i landens kritiske digitale infrastruktur.

Men så er der jo også alle her menneskeratighedseudfordringer.

Vi ser protesterne i Hongkong, som virkelig fylder meget i de væstige lagerne,

og vi ser ikke mindst det, som amerikanerne betegner, som et folkedrappet,

i Tengiang-provinsten, hvor Kina uintanerer mange hundretusende

af muslimske minoritets uigur.

Al-Mjern! Tøj Karim-durdur! Tøj Mjern!

Men nu har du nevnt meget, men du har jo ikke engang nevnt corona- og Wuhan-virus og så videre.

Chinese virus.

Ja, det er næsten svært at overkomme det hele.

Why do you keep calling this the Chinese virus?

[Transcript] Genstart / Bedste fjender

It's racist.

It's not racist at all, no, not at all.

Men det er rigtigt under pandemien, der er måske at sige, der går Trump-admissionen i også hårdt verks i forhold til kineserne, kineserne kalder den lige fremme en Wuhan-virus med Trumps egen ord, og der er ingen som helst vilige til at samarbejde omkring bekæmpelsen af denne virus, snart beskylder man hinanden for at være ophav til viruset.

As you know, China tried to say at one point that it was caused by American soldiers.

Så det er virkelig et lavpunkt med masser af mud og casting mellem parterne.

Yes, you see the Chinese made their strikes, probably using our visit as an excuse.

I den her lange liste af begivenheder, som har gjort det her forhold være og være, så er der jo især én begivenhed, som virkelig får det til at iskelle jer.

Og det er et besøg i august sidste år, hvor den prominente demokratiske politiker, Nenci Pelosi, besøger Taiwan.

Hvilket konsekvenser får det besøg?

Kridskib i havet og brav for belistiske misiler.

Det får kineserne helt op i det røde fælde.

Klocken 6. dansk tid påbegyndte Kina militærøvelser ud fra Taiwan.

Det er første gang i 24 år, at den amerikansk speaker of the house, altså Nenci Pelosi forekvinde for Rep. Sus, besøger Taiwan.

If we do not speak out for human rights in China because of commercial interest.

Hun har gjort i forvejen en af Kines skarpeste mennesker, der hedder skridtikere.

Så kineserne i senest sætter en uge lang omgang militærøvelser rundt omkring Taiwan, næsten omringer Taiwan med de her militærøvelser,

som faktisk fuldstændig larmer den civiliske skibs- og lufttrafik i samme periode, fordi de fyrer misiler henover Taiwan.

Og på mange andre måder signalerer de gemme alle mulige kanaler, at det her er et skridt forvidt.

Forholdet befinder sig altså på et absolut lavpunkt,

da verdenslederne i november sidste år samles til G20-topmødet på Bali.

Forventningerne er lave, men Joe Biden og Xi Jinping holder til mangs overraskelse et over tre timer langt møde, hvor de diskuterer landets uenigheder.

Det er jo en storpoliske scene, hvor verdensprassen tropper op,

og hvor Joe Biden, som jo er en kæld som en jovial leder, er god til at smile til kameraner og få sine direkte samtalepartner til at føle sig godt til pas.

Og det er sådan set nogle billeder, der giver indtryk af, at USA og Kine, de instillede på at prøve at finde en anden.

Så der er en vis spigende optimism i forhold til,

at man måske kan få sat det amerikansk kinesiske forhold på ret køl igen.

Men mange af de underliggende knaster i det her forhold, og de er ret markante, de blev absolut ikke løst.

Vi skal jo tænke på, at efter en antiplosis famøsebesøg til Taiwan,

så var kineserne jo ude at sige, at nu kan vi ikke længere samarbejde med amerikaner på nogen som helst område.

[Transcript] Genstart / Bedste fjender

Så vi var faktisk nede på det absolute lavpunkt, og derfra er en hver form for politisk dialog jo et fremskæet kan man sige. Der kommer måske ikke så forvaltig meget konkret ud af det andet, inden de aftaler, at nu skal Antony Blinken, den amerikansk udenrigsminister, så sendes til Beijing for at følge op på de ting, jeg taler om. For det meste kan man kun se skyer, fule og enkelte flyver på himlen over Montana. Men i slutningen af januar spotter borgerne i den nordamerikanske stat et underligt flyvende objekt. Til start med, så er det jo faktisk mindre i borger i delstaten Montana, der spejder op på himmelen og kan se et objekt som nogen tror er en ude for. Efterånden kan folk godt se, at det er en luftballong, der ser rundt deroppe. Det sætter jo så gang i de sociale media, hvor de begynder at publice, at de er videoer. Og der går ikke så længe, så begynder der at opstå lidt af et rammeskrig i USA, fordi man bliver klar over, at det er en kinesisk ballong. Man er ikke helt klar over til start med, hvad det er for en typ ballong, i hvert fald ikke i via de officielle meldinger. Men da man får se nærmere på den, kan man godt se, at der er så meget udstyk om bord på den her hver ballong, som kineserne omhævet er der, at det nok snarer er en spionballong. Hvordan finder amerikanerne ud af, at det er en kinesisk ballong? Altså hvad gør de for at studere det? Så sender de JF fly ud i luften for at rekondisere og studere den her luftballong nærmere. Og der kan man simpelthen se, at der er masser af overvågningsudstyr om bord på ballongen. Så det her er en spionballong, der driver henover USA, og det skaber lidt af det rammeskrig. Hvordan reagerer USA, da de finder ud af, at det er en kinesisk ballong? Breitnamationen påstår, at de sådan set har monitoreret den hele vejen fra Alaska, og at de har styr på situationen. Republikanerne går næsten af morg. Og råber i samlet kor, at den her luftballong skal skydes ned hurtigst muligt, hvor til Breitnamationen svarer, at så længe den flyver henover land, så tør man ikke at skyde den ned, fordi der er far fra den måske kan falde ned i hovedet på almindelige borger. Så man venter med at skyde den ned med et jærfly. Indtil den er ud fra kysten, er ud fra North Carolina. Du siger, at det her giver anledning til nærmest krisestimling. Altså hvad er det for en krisestimling, der opstår mellem de to lande, efter den her kinesiske spionballong? Ja, men til at begynde, vil jeg forsøge kinesen og dyse episode ned, og prøve at opfordre amerikanerne til ikke at blæse historien ud af proportioner. Men de er godt fornemme, at stemning i USA er alt for meget op i et røde fældt. Og så ender det med, at partnerne selv pl. kaster mudder i hovedet på en anden, hvor kineserne jo beskylder amerikanerne for at være uansvarlig ved at skyde den her værballog, som de jo stadig hævder der ned. Og samtidig også beskylder amerikanerne for at være verdens største overvågningsstat. Selv, hvis det her skulle være en spionballong, så er det jo relativt skyldt, at det er set fra et kinesperspektiv efter samme amerikanerne i overvåg og Kina,

[Transcript] Genstart / Bedste fjender

døgnet rundt i alle mulige sammenhæng.

Udover, at der bliver virkelig dårlig stemning mellem USA og Kina, det kan jo være alvorligt nok for os alle sammen.

Hvad er der så, at hvad kan man sige direkte konsekvenser på grund af hele den her spionballong, værballong-hemissager?

Det der sker i forlængelse af den her krise, det er at Antony Blinken, som jo skulle have været en tur på besøg i Bathing ugen efter, vælger af aflysbesøget.

Og det gør han fordi, at det vil se rigtig skidt ud og have en amerikansk udenhedsminister, til at vante rundt og trykke nævre i Bathing,

når man lige har haft en national spionballongskrise for fuld udblæsning i USA.

Når du ser sådan et besøg blive aflyst, skrårster i udskudt, efter der har været en stor konflikt om de her ballonger, er det sådan noget, der bekymrer dig?

Jeg synes i hvert fald, at det er et stærkt vidende spørgter om, hvor skrøbligt og sårbart det amerikansk kinesiske forhold er, at der ikke skal mere til en en spionballong,

der driver henover den amerikansk kontinent til at alle næsten går bananas og kræver, at den ikke bare skal skyde ned,

men at man ikke kan sende den amerikansk udenhedsminister til et dialogmøde i Bathing.

Det siger noget om, at der sådan set ikke længere er nogle form for tillid mellem partnerne og at der ikke skal ret meget til at bringe alt tilbage til et nullpunkt.

Ballongkrisen ligger ikke bare det anstrengende forhold på is.

I løbet af foråret optrabbes konflikten faktisk i en grad,

så de to lande flere gange er ved at havne i militære konfrontationer, både i luften, men også i havet mellem Taiwan og China.

Akkusationer flyver mellem U.S. og China,

efter en dængere næste kollision mellem warskab fra hver side.

Det var en amerikansk destroyer, der førte an.

Og denne amerikanske destroyer bliver så imødegået, kan man sige,

en kinesisk destroyer, som ender med at sejle ind for en borgen på den amerikanske destroyer.

Og det er altså ret voldsomt, når to krigskip kommer så tæt på en anden.

Det var indenfor 150 meter cirka, at de lå på kollisionskur,

så det er kun fordi de amerikanske krigskip sænker hastigheden, at det ikke ender rigtig galt.

Ganske kort tid før denne her situation med de to skipe, der var ved at kolliderer, så har der også udspillet sig et drama i luftrummet over det sydkinesiske hav.

Hvad er der, der sker der?

Der har amerikanerne gang i en af deres mange overvågningsmissioner,

hvor de sender typisk nogle overvågningsfly ind over det sydkinesiske hav

for at monitorere kines militære modernisering og udbygning af de kunstdyre,

de har bygget og andre steder, hvor de befester deres positioner i det sydkinesiske hav.

Og under denne operation, der sender kineserne et jærfly ind for at indfange, intercepter det amerikanske overvågningsfly og kommer virkelig tæt på.

[Transcript] Genstart / Bedste fjender

Altså så tæt, at man via optagelser fra det amerikanske cockpit kan nærmest se piloten i det kinesiske jærfly.
Så vi er ind for måske 30 fod eller noget af den stil, virkelig tæt, når vi taler krigsfly.
Det lyder som noget, der kunne have gået fuldstændig galt.
Og det gjorde der også næsten, man kunne også se, at der var turbulens i luften, som det amerikanske overvågningsfly bliver mærket af, at det kinesiske jærfly flyver væk.
Vi skal ikke længere tilbage trossalt end 2001, hvor et kinesisk jærfly, på tilsvarnevis flyver meget tæt på et amerikansk overvågningsfly, så tæt er de ender med at kolliderer.
Det kinesiske jærfly styrter ned, piloten omkommer, at det amerikanske jærfly ender med at skulle nødlande på den kinesiske hyggen.
Og så udspiller der sig en flere uerlang krise, hvor amerikanerne forlanger at få udleveret deres overvågningsfly, og på vår besætning tilbage, mens kineserne forlanger en undskyldning for den amerikanske overvågningsmission.
Det er en af de største kriser, der er været i det amerikansk kinesiske forhold de seneste årtier.
Hvor farligt er de her potentielle konfrontationer?
De er meget bekymrende, og især fordi vi i øvrigt har en tilstand af manglende kommunikation mellem de to lande militære.
Så lige nu er der ikke nogen hotline kan man sige, hvor partneren kan ringe hinanden op og snakke om de her nærkulditioner.
Så det er meget bekymrende.
Selvom situationen henover foråret kun bliver mere og mere alvorlig, så arbejder de to lande på højtryk for at planlægge et nyt møde, der skal gyde olje på vandene.
Og de har travlt.
I september skal SIG og Beiden bække til G20-top-møde i den indiske hovedsted Deli, og her vil det skabe for meget diplomatisk urog, hvis ikke de to lande er på talefod.
Onsdag sidste uge sker så det, så mange ikke har tur at håbe på.
Antoni Blinken meddeler, at han skal besøge Beijing for at mødes med en række kinesiske top-diplomater.
Man skal tænke på, at det hender ikke kun, hvad der foregår i øjeblikket mellem USA og Kina.
Hele verden kigger også med, og markinerne har en klare interesse i at demonstrere, overfor deres samarbejdspartner, at man ikke er opsat på at starte en ny koldkrig med kineserne.
Man vil gerne demonstrere, at man er ansvarlig at forsøge række hånden ud mod kineserne, men at kineserne jo værer sig mod at indgå

[Transcript] Genstart / Bedste fjender

i en enig meningsfuld dialog med amerikanerne.
Det er ligesom det signal, som amerikanerne
i hvert fald er udsendt kæmpe længere tid.
I følger det officielle program, så skal Blinken ikke mødes
med Beijing- penge. Hvordan skal man tolge det?
Kineserne vil gerne lave amerikanerne forstå,
at alt er absolut ikke fryd og gammel i det her forhold,
og man skal ligesom vinde deres kunst,
hvis man skal have chancen for at møde Kinas storleder.
Manda er Blinken egentlig i gang med at lægge sidste hånd
på sit besøg i Kina, da der lige pludselig lander
en invitation fra den kinesiske president.
Blinken får audiens med at sige ind i folket store hal,
som normalt er forbeholdt statsleder på besøg i Beijing.
Det er et egerfrygtingyde, enormt stort lokale,
med vækmalerier på baghæggen,
og med et enkelt stort bord,
hvor der er plads til store delikationer,
som skal mødes med hinanden.
Hvordan er de placeret rundt om det her bord?
Det er med storebrugsski for borgerne,
og så sidder Alton i Blinken til venstre form.
Det er jo sådan lidt et scenari,
der skal forsøge at give indtryk af,
at det storebrugsski, der belæger amerikanerne om,
hvordan det amerikansk kinesiske forhold bør være.
Han fortæller amerikanerne, at det er vigtigt for hele verden,
at de to lande kan finde ud af samarbejde,
og er amerikanerne ikke måske ind på en fejlagtig kurs,
og at amerikanerne skal huske på det ansvar,
de har og at hele verden kigger på.
Så det er sådan en form for moraliserende predikken,
hvor der ikke er nogen tvivl om,
at det er Blinken, der er taget ind i audiens,
og skal forsøge at gøre sig fortænt til at forstå,
hvordan kineserne udlægger den uberende verdenssituation.
Og de to sider, der forstod,
for at følge på, hvordan de kommende ændringer,
presiden, Biden og dig, har kommet i Bali.
Du er jo ikke seniorforskere i Kropsborg,
men hvis du alligevel skulle analysere det,
hvordan vil du så beskrive sådan dem og stemning?
Den er lidt trygget, for de billeder vi i hvert fald har fået adgang til.
Og Blinken ser lidt beklimpt ud.

[Transcript] Genstart / Bedste fjender

Vi kan også tænke på forændelser,
rækker han også hånd ud mod Xi Jinping,
og de trygger hinanden næven,
og de billeder, jeg har set af Blinken,
kan man godt se, at det ikke er en situation, han elsker.
Altså det med at trykke Xi Jinping i hånden.
Der er i hvert fald ikke det store smil på Blinkens læber.
Og det er jo også fordi,
at på den hjemlige amerikanske politiske scene,
der vil det ikke være populært at stå og trykke nævr med Xi Jinping.
Men der er i sidste instans ansvarlig,
for det som amerikanerne kalder et folkimor i Xinjiang Provinsten.
Er mødet her en succes?
Det kommer helt an på, hvilket succeskriterium man lægger ned over det.
Hvis det handler om at stabilisere der amerikansk kinesiske forhold,
så ja.
Altså for lige nu, der åbner op for politisk dialog,
og partnerne kan mødes.
Men hvis succeskriteriet er, at amerikanerne og kineserne
rent faktisk kan samarbejde på nogen af alle de værste problemstillinger,
som skiller mad, så nej.
Så er det mere spilforgaleriet.
Normalt vil man jo sige, at spilforgaleriet er fuldstændig ligegyldigt.
Altså det er ren facade og overflade.
Hvorfor vil du alligevel mene, at det ikke er fuldstændig ligegyldigt?
Amerikanerne har jo gjort det klart i deres nationalisikkeret strategi,
at de betragter kine, folkerebulinkine,
som den eneste stormark, der har både kapaciteten
og intentionen til at udfordre den internationale orden.
Mens kineserne har sagt meget tydeligt,
det gjorde City & Ping på Folke-Kongressen i Mars måned,
at amerikanerne orchestrerer en koalition af væstige land,
der forsøger undertrykke at holde kine nede og inddæmme dem.
Og det er stærke ord, når det kom for City & Ping,
for det så tydeligt har det ikke sagt det før.
Så der er ikke nogen tvivl om, at de to partner
nære ikke nogen illusioner om hinandens intentioner,
altså at de er strategiske rivaler.
Men derfra, og så til, at det hele ender med at blive en koldkris konfrontation,
som vi så det, med Sovjetunionen,
der har artrus alt stadig væk et stykke,
og det er jo det, som alle holder øje med i øjeblikket.
Kan de sidde i samme stue, kan de finde ud og tale,
kan de finde ud og stabilisere forholdet?

[Transcript] Genstart / Bedste fjender

Og nu fik vi i hvert fald nogle indikationer på,
at tingene ikke eskalerer yderligere.
Men den amerikanske delegation någ knapp nok at forlade kina før den er galt igen.
Tiersdag, bare et døgn eftermødet, for purer Joe Biden den skrøblige diplomatiske sejr.
Biden har et privat fundraiser-angiment, hvor han underholder lidt for private,
intressent akumensi folk, som er interesseret i,
og støt op omkring hans kommende presidentkampagne.
Og sådan er lidt på slappliggene, og skal fortælle om forholdelse kina,
og denne her famøses bionballongaffære.
Og han får ikke bare omtalt siden penge som en diktaser,
men også som en inkompetent en af slagsen,
der ikke har styr på denne her værballong, som Kinesen ohevner der.
Kinesen reagerer ret voldsomt dagen efter,
og kalder det aldeles respektløst,
og et brud på en værd diplomatisk etikette,
og er helt oppe i sådan de, hvad skal vi sige,
de skarpe termer på det diplomatiske spektrum.
Det falder virkelig forbrystet, at Joe Biden på den måde
går i rette med Kinas leder.
Andreas Hæld Verden fik forhåbningerne op.
Det lignede, at forbedring var på vej mellem med Kina og USA.
Og nu er dialogen så skudt helt tilbage til start.
Hvor bekymret skal vi være for, at Biden's bemærkning her
kan få det hele til at eskalere igen?
Jeg tror lige, at vi skal holde heste og se,
om det her udvikler så udeligere.
Men det er klart, at hvis amerikanerne og Kineserne
havde forsøgt at sætte en ny, runde politisk dialog i gang,
og vi allerede er bumpet tilbage til startpunktet,
og vi egentlig havde udsigt til, at Joe Biden og Sidenpings
skulle mødes i flere sammenhænger senere på året,
så ser det rigtig svært ud lige nu.
Forhåbentlig så er den glemt om en uges tid.
Men det efterlader af livet en lidt bitter smag i munden på os alle sammen,
fordi vi endnu engang er vidtende til, hvor svært parteren har ved at føre
en bare no-lund konstruktiv dialog.
Det er skræmmende.
Tusind tak for siden.
Det var så lidt. Tusind tak for emittionen.
Her slutter Danes genstart.
Den er sat sammen af Thomas Thieransen, Ligne Fabricius og Søren Elvig.
Jeg hedder Anna Enkris.